

ÎNCHEIERE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadî, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii individuale „Motelica Elena” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul casată integral hotărârea Judecătoriei Cahul din 01 aprilie 2015 și emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă:

La data de 05 februarie 2016, ÎI „Motelica Elena” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 25 noiembrie 2015, a primit decizia Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-ul Cahul nr. 2912 din 24 noiembrie 2015, prin care s-a constatat încălcarea de către ÎI „Motelica Elena” a prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal și ale pct. 4 cap. II din Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului RM nr. 474 din 28 aprilie 1998 cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, manifestată prin neutilizarea mașinii de casă și de control existente la încasarea sumei de 45 lei pentru acordarea serviciilor de frizură, fiindu-i aplicată sancțiune fiscală sub formă de amendă în sumă de 5000 lei.

Relevă că, nefiind de acord cu decizia nr. 2912 din 24 noiembrie 2015, și-a exprimat dezacordul prin depunerea la data de 11 noiembrie 2015 a contestației, prin care a solicitat anularea acesteia.

Afirmă că, la data de 05 ianuarie 2016, Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul a emis decizia nr. 15, prin care a respins contestația și a menținut decizia contestată, precum și a obligat întreprinderea să execute decizia de sancționare.

Invocă că, nu este de acord cu actul nr. 1- 676786 din 27 octombrie 2015, decizia nr. 2912 din 24 noiembrie 2015 și decizia nr. 15 din 05 ianuarie 2016, emise de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul din motivul lipsei probelor pe care se întemeiază deciziile enunțate.

Susține că, la achitarea banilor pentru serviciile prestate a fost utilizat imediat mașina de casă și control, fapt confirmat prin raportul din mașina de casă și control a introducerii sumei de 50 lei la ora 10:27 data 27 octombrie 2015.

Mai invocă că, la întocmirea actului nr. 1-676786 din 27 octombrie 2015 ora 11:00, inspectorii fiscali au introdus date ce nu corespund realității, indicând că, suma încasată conform raportului din mașina de casă și control constituie 0 lei, pe când, la acel moment constituia 50 lei și care se afla în casă, mai mult ca atât, nici nu a fost audiat meșterul care a prestat serviciul de frizură și care s-a apropiat împreună cu Eugen Furtună la masa de recepție pentru a comunica costul serviciului.

La fel invocă că, prin acțiunile sale, inspectorul fiscal la efectuarea cumpărăturii de control având dispoziția privind inițierea controlului fiscal nr. 1520 din 27 octombrie 2015, a încălcat prevederile art. 224 alin. (1) din Codul fiscal deoarece, acesta nu a informat imediat contribuabilul despre aplicarea cumpărăturii de control, dar inițial a părăsit încăperea la orele 10:27, apoi în jurul orelor 11:00 a revenit cu declarația respectivă, fapt ce poate fi confirmat prin, raportul din mașina de casă și control a extrasului Z de la ora 11:07, efectuat la cerința inspectorilor fiscali.

Menționează că, la constatarea încălcării fiscale nu au fost audiați persoanele prezente la momentul presupusei încălcări, ca urmare fiind emisă decizia privind aplicarea amenzii fiscale fără a fi stabilit adevărul, mai mult ca atât, nici în urma examinării contestației nu a fost argumentat acest capăt de cerere.

Solicită anularea deciziei nr. 15 emisă de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul la data de 05 ianuarie 2016 pe marginea contestației împotriva deciziei nr. 2912 din 24 noiembrie 2015.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 29 martie 2016 reclamanta a solicitat, anularea actului de control nr. 1-676786 din 27 octombrie 2015 întocmit de către pârât și anularea deciziei nr. 2912 din 24 noiembrie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației de către ÎI „Motelica Elena” și a deciziei nr. 15 din 05 ianuarie 2016 pe marginea contestației împotriva deciziei ÎI „Motelica Elena” emise de Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 01 aprilie 2016 a fost admisă acțiunea și au fost anulate ca ilegale și neîntemeiate actul nr. 1-676786 din 27 octombrie 2015, decizia nr. 2912 din 24 noiembrie 2015 cu privire la aplicarea sancțiunii fiscale în sumă de 5 000 lei ÎI „Motelica Elena” și decizia nr. 15 din 05 ianuarie 2016 emisă în rezultatul examinării contestației ÎI „Motelica Elena”.

Prima instanță examinând cauza a constatat că, faptul utilizării mașinii de casă și control la prestarea serviciilor de frizură a fost confirmat prin raportul din mașina de casă și control în care este indicat introducerea în mașina de casă a

sumeii de 50 lei la data de 27 octombrie 2015, orele 10:27, iar inspectorii fiscali în actul nr. 1-676786 din 27 octombrie 2015 întocmit la orele 11:00 au introdus date ce nu corespund realității și anume, au indicat că, suma încasată conform raportului din mașina de casă și control constituia 0 lei, pe când, la acel moment suma încasată conform raportului din mașina de casă și control constituia 50 lei și nu 45 lei cum este indicat în act.

De asemenea, prima instanță a reiterat că, la emiterea actului nr. 1-676786 din 27 octombrie 2015 și a deciziei nr. 2912 din 24 noiembrie 2015, nu a stat la bază nici o probă pertinentă, concludentă și utilă.

Prima instanță a mai reținut că, procesul-verbal cu privire la contravenție în baza art. 293¹ din Codul contravențional, întocmit în privința administratorului Olga Motelică și decizia de aplicare a sancțiunii în mărime de 50 unități convenționale au fost anulate prin hotărârea Judecătoria Cahul din 02 februarie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Cahul din 24 martie 2016.

Astfel, instanța a conchis că, decizia nr. 2912 din 24 noiembrie 2015 de aplicare a sancțiunii ÎI „Motelica Elena” este ilegală în fond ca fiind emisă contrar prevederilor legale și cu încălcarea procedurii stabilite.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2016 a fost admis apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost încetat procesul pe capătul de cerere a ÎI „Motelica Elena” împotriva IFS pe r-ul Cahul cu privire la anularea actului nr. 1-676786 din 27 octombrie 2015 în temeiul art. 265 lit. a) CPC, admisă acțiunea ÎI „Motelica Elena” pe capetele de cererii cu privire la anularea deciziilor și au fost anulate ca fiind emise cu încălcarea procedurii stabilite deciziile Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul nr. 2912 din 24 noiembrie 2015 cu privire la aplicarea sancțiunii fiscale ÎI „Motelica Elena” și decizia nr. 15 din 05 ianuarie 2016 emisă ca rezultat al examinării contestației depuse de către ÎI „Motelica Elena”.

La data de 20 septembrie 2016, Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului și casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite și au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material.

Menționează că, la anularea deciziilor emise de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul, instanța de apel nu a luat în considerație explicațiile inspectorului și a pus la bază doar declarațiile intimatei, neelucidând astfel circumstanțele importante.

Califică eronate concluziile instanței de apel cu referire la emiterea deciziilor Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul cu încălcarea procedurii stabilite în art. 216 alin. (2) din Codul fiscal, precum și că, o astfel de decizie nu

a fost prezentată în instanțele de judecată, deoarece, atât în cererea de chemare în judecată, cât și în hotărârea primei instanțe se face referire la decizia de inițiere a controlului fiscal cu nr. 1520 din 27 octombrie 2016.

Susține că, la capitolul sarcina probațiunii, instanța de apel, face referire la faptul că, conform prevederilor art. 24 alin. (3) al Legii contenciosului administrativ, probarea revenea Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul, acesta având obligația de a prezenta probe concludente, pertinente întru confirmarea acțiunilor întreprinse, referindu-se că instanței nu i-au fost prezentate nici actul de control și nici deciziile emise în baza acestuia, cu toate că aceste documente au fost anexate la materialele cauzei de către intimat, or instanța urma să admită actul de control și deciziile drept probe, dacă acestea ar fi fost prezentate repetat.

Invocă că, a fost înaintată ca probă copia de pe registrul ieșirilor în teritoriu a inspectorilor Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul, în care este notat faptul că, la ora 10:10, inspectorul Eugeniu Furtună s-a deplasat la control operativ.

Afirmă că, acesta a parcurs o distanță de 1 km până la sediul ÎI „Motelica Elena”, astfel nicidecum nu reușea timp de 17 min, să ajungă la destinație și să beneficieze de serviciul de frizură, iar la ora 10:27 sa-i fie eliberat bon de plată în sumă de 50 lei.

Consideră că, bonul de plată eliberat la ora 10:27 nu are nici o tangență cu serviciul de frizură prestat inspectorului Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul, serviciul de care a beneficiat acesta fiind în sumă de 45 lei.

Susține că, instanța nu a dat apreciere nici explicației administratorului ÎI „Motelica Elena”, Olga Motelica din 27 octombrie 2015, prin care ultima, la întrebarea de ce nu s-a trecut prin mașina de casă și control serviciul prestat de frizură la suma de 45 lei, a explicat că, din motiv de neatenție și grabă de a da rest și neavând lei mărunți, declarații prin care consideră că aceasta a și recunoscut fapta.

Mai invocă că, Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul nu a încălcat prevederile art. 224 din Codul fiscal, deoarece inspectorul nu a părăsit întreprinderea la ora 10:27, la această oră abia se afla în procesul de frizură, care s-a finisat la ora 10:55, iar din motiv că nu a fost eliberat bon de plată, acesta s-a retras pentru 1 min pentru a o contacta pe colega sa, cu scopul întocmirii actului de control ca urmare a constatării încălcărilor prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal și ale pct. 4 cap. II din Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului RM nr. 474 din 28 aprilie 1998 cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar.

Relevă că, ÎI „Motelica Elena” anterior a mai fost sancționată pentru o astfel de încălcare prin decizia nr. 966 din 27 iunie 2012.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei denotă cu certitudine faptul că, instanța de apel a emis decizia contestată la data de 07 iunie 2016 (f. d. 86), iar la data de 16 iunie 2016, a expeditat copia deciziei contestate în adresa recurentului (f. d. 92).

Mai mult ca atât, din cererea de recurs precum și din materialele probatorii anexate, rezultă cert că, decizia contestată a fost recepționată de către recurent la data de 05 iulie 2016, fapt confirmat și prin ștampila de intrare a acestuia aplicată pe scrisoarea de însoțire a deciziei Curții de Apel Cahul din 07 iunie 2016, expediată în adresa Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul (f. d. 108).

Cu toate acestea, recurentul Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul a depus cererea de recurs la data de 20 septembrie 2016 (f. d. 100).

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul a fost depus de recurentul Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurentului față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimitei la un proces echitabil.

Relevantă în acest aspect este hotărârea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008), în conținutul căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către

autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova* și *Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Urmare celor menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 440, art. 432-434 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Mariana Pitic